

WOYZECK

PRESSEMAPPE | SAJTÓMAPPA

WOYZECK

GEORG BÜCHNER

Tragédia
Magyar felirattal
Bemutató: 2023. február 21.

Rendező, színpad és jelmez - **Nemanja Petronje**
Rendezőasszisztens, ügyelő, sűgő - **Palya Noémi**

Szereposztás

Franz Woyzeck - **Otto Beckmann**
Marie Zickwolf - **Sipos Eszter**
Kapitány - **David Földszin**
Tamburmajor - **Dominik Spies**
Margreth - **Melissa Hermann**
Doktor - **Niklas Schüler**
Doktornő - **Paula Donner**
Andres - **Horgász Dezső**

Fény - **Imre Tibor**
Hang - **Szebeni Kálmán**
Kellék - **Arghavan Shekari**
Öltöztető - **Palánki Zsuzsanna**
Műszak - **Viktor Antal, Kovács Krisztián**

Az előadás időtartama: **80 perc**

Cselekmény

Franz Woyzeck egyszerű közlegény. Házasságon kívül született kisfiát és barát-nőjét elkeseredetten szereti. Annak érdekében, hogy családját el tudja tartani, testét áttudományos orvosi kísérletek számára ajánlja fel. Woyzeck szüntelenül hajszolja magát: hogy elég pénzt keressen, hogy szeressék, hogy mindenkinek megfeleljen. Felettese, orvosai is addig hajszolják, amíg ki nem ölnek belőle minden emberséget.

Georg Büchner e drámatörredékében olyan társadalmi modellt állít fel, ami ma is érvényes: nem az egyén terhelhetősége vagy gyengesége áll a középpontban, hanem egy arrogáns és képmutató társadalom erőszakossága, mely a kiváltságokért, a pénzért és a hatalomért folytatott küzdelemben nem rest Woyzeck-et mentálisan és testileg is megtörni. Amikor mindez tragédiába torkollik, az egész nem jelent többet egy újabb tökéletes gyilkosságnál.

A rendező: Nemanja Petronje

Nemanja Petronje 1975-ben született a szerbiai Zomborban. 1999-ben végzett az újvidéki művészeti akadémia multimédiás rendező szakán. Már egyetemi évei alatt is rendezett filmeket és színpadi előadásokat. A Magyarországi Német Színháznál ez a negyedik rendezése a Júlia kisasszony (2016), A bölcs Náthán (2016) és A sirály (2020) után.

Interjú a rendezővel

Mi érdekelte a „Woyzeck“-ben?

A „Woyzeck” nagyon érdekes téma. A háborút visszautasító üzenete miatt is, de még inkább azért, mert egy embertelen világ tükrét tartja elénk. Egy olyanét, amiben ma is élünk. Ahol el lehet bújni néhány kedves szó, magas pozíciók és a képmutatás mögé. Állandóan a szeretetről papolunk: szeretet akarunk adni és kapni, küldeni a világba. Miközben ez a világ valójában gyűlöli a szeretetet. Úgy csinálunk, mintha szeretnénk. A darab az emberben megbújó erőszakosságról is szól. Mindannyian tele vagyunk halállal, félelemmel, szenvedéssel és agresszióval.

Ki Woyzeck?

Woyzeck hiperérzékeny ember, akit a környezetében lévő intézményes hatalom kifacsar és minden ember megaláz. Az övé az áldozat-szerep a rendszerben. Embertársai szelepként használják, amelyen keresztül kiengedhetik a saját

elfojtott agressziójukat. Ezt látom a mai világban is: nem törődünk egymással, erősnek akarjuk magunkat láttatni, mintha istenek lennénk, mások fölé akarunk emelkedni, lealacsonyítani embertársainkat.

Woyzeck az őt ért megaláztatás és elnyomás ellenére sem török meg; sem fizikailag, sem érzelmileg. Mindig tovább küzd, Marie iránt érzett szerelme hajtja előre.

Azonban Marie belemegy egy viszonyba a tamburmajjossal.

Marie a „nagyasszonyok” közé akar tartozni. Figyelmet szeretne, nőnek szeretné érezni magát. Marie-nak nehéz élete van. Woyzeck számára ő a biztos pont és ő maga is küzd a kapcsolatukért. Szüksége van azonban arra, hogy elengedhesse magát és hogy tessen. Ezt a tamburmajortól kapja meg, aki a rothadó társadalom mintaképe. Udvariatlan. Elkényeztetett. Olyan, aki elveszi, amit akar.

Egyáltalán érthető Marie viselkedése?

Marie tudatában van, hogy múlik az idő. Az élete nem fog megváltozni és jövő sem kecsegtet sok jóval. A tamburmajor személyében a lehetőséget látja, hogy csináljon valamit az életéből. Inkább megbán egy döntést utólag az életben, minthogy elszalasszon egy esélyt.

Úgy tűnik, Woyzeck élete egy örvénybe került, amely egyre jobban lehúzza. Úgy tűnik, a gyilkosság az egyetlen, logikus következmény, amivel megtörhető az örvény.

Természetesen nem kellett volna gyilkolnia Woyzeck-nek. Természetesen gyilkosként kell rá tekinteni és el kell ítélni tette miatt. De Marie meggyilkolásával saját magát is megöli. A társadalom teszi őt gyilkossá, hogy egy múltó pillanatra istennek érezze magát. Sok elnyomó szó eredménye, amelyeket Woyzeck életében hallott. „Amíg kedvesen mosolygok, addig megsérthetek.” Az emberek nem gondolnak bele, hogy szavaik milyen következményeket vonnak maguk után.

Milyen saját igényeket elégítenek ki a karakterek Woyzeck körül? Miért akarnak ennyire elnyomni?

Vegyük például a kapitányt. Panaszodik, hogy fájdalmai vannak és elmegy az orvoshoz, hogy segítséget kérjen. Az orvos szívinfarktusra, valamilyen testi okra gyanakszik. Sokkal valószínűbb azonban, hogy a kapitány poszt-traumatikus stressz-zavarban szenved és depressziós.

Abban a pillanatban, amikor Woyzeck belép a helyiségbe, a kapitány szinte újjászületik. Minden baját elfelejti, elkezdi Woyzecket alázni, és ezáltal egy időre istennek és újra egészségesnek érzi magát.

Szerinted miről szól a „Woyzeck“?

A „Woyzeck” egy szerelmi és egy élettörténet. Mindannyiunkról szól. Meg kellene próbálnunk vigyázni egymásra és nem generálni újabb áldozatokat a társadalomban. Woyzeck benne rejlik mindannyiunkban.

Az interjút Rebekka Bareith készítette.

A Magyarországi Német Színház

IMPRESSZUM

A színház címe

7100 Szekszárd, Garay tér 4. , Telefon: +36 74 316 533

Igazgató: **Lotz Katalin** - lotz@dbu.hu

Általános információ: info@dbu.hu

Színházpedagógia és workshopok: theaterpaed@dbu.hu

Jegyinformáció: tickets@dbu.hu

Marketing: marketing@dbu.hu / +36 30 293 8416

Gazdasági iroda: gpu@dbu.hu / +36 74 510 258

A DBU-ról

A színház fő feladatai a német nyelv és a német nyelvű színházi irodalom ápolása és közvetítése, valamint a magyarországi németek kulturális értékeinek és hagyományaink megőrzése. A teátrum egyúttal hídként is szolgál a magyar többségi és a német kisebbségi kultúra között. Az előadásokat magyar nyelven feliratozzuk.

A fenntartó

A Magyarországi Német Színház fenntartója a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (MNOÖ).

A magyarországi német kisebbség az ország egyik legnagyobb lélekszámú kisebbsége, melynek politikai és kulturális képviselői szerve a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata. A törvényes keretek által kínált lehetőségek szerint az MNOÖ egy modern kisebbségpolitikát kíván megvalósítani.

WOYZECK

GEORG BÜCHNER

Tragödie

Mit ungarischem Untertitel

Premiere: 21. Februar 2023

Regie und Ausstattung - **Nemanja Petronje**
Regieassistenz, Inspizienz, Souffleuse - **Noémi Palya**

Besetzung

Franz Woyzeck - **Otto Beckmann**
Marie Zickwolf - **Eszter Sipos**
Hauptmann - **David Földszin**
Tambourmajor - **Dominik Spies**
Margreth - **Melissa Hermann**
Arzt - **Niklas Schüler**
Ärztin - **Paula Donner**
Andres - **Dezső Horgász**

Licht - **Tibor Imre**
Ton - **Kálmán Szabeni**
Requisite - **Arghavan Shekari**
Ankleiderin - **Zsuzsanna Palánki**
Technik - **Viktor Antal, Krisztián Kovács**

Vorstellungsdauer: **80 Minuten**

Handlung

Woyzeck ist einfacher Soldat. Er ist unehelicher Vater eines Kindes und Freund einer Frau, die er verzweifelt liebt. Um seine Familie zu versorgen, verkauft er seinen Körper für scheinwissenschaftliche Experimente. Er hetzt durch sein Leben: um genug Geld zu verdienen, um Liebe zu kriegen, um allen gerecht zu werden. Woyzeck wird so lange gehetzt, bis ihm jegliches Menschsein ausgetrieben wird.

Georg Büchner schuf mit seinem Dramenfragment das Modell einer Gesellschaftskritik, das sich selbst wiederholt. Nicht die Belastbarkeit oder die Schwäche des Individuums stehen dabei im Mittelpunkt, sondern vielmehr die Aggression einer arroganten und heuchlerischen Gesellschaft, die in ihrem Streben nach Privilegien, Geld und Macht bereit ist, Woyzeck mental und körperlich zu brechen. Dem folgt eine Tragödie, die nur einen weiteren, perfekten Mord darstellt.

Der Regisseur: Nemanja Petronje

Petronje wurde 1975 in Sombor (Serbien) geboren. 1999 machte er seinen Abschluss in Multimedialer Regie an der Kunstakademie von Novi Sad. Schon während seinem Studium führte er Regie in Filmen und auf der Bühne. An der Deutschen Bühne Ungarn ist dies seine vierte Produktion nach „Fräulein Julie“ (2016), „Nathan der Weise“ (2016) und „Die Möwe“ (2020).

Interview mit dem Regisseur

Was ist das Faszinierende an „Woyzeck“?

Woyzeck ist ein hochaktueller Stoff. Auch wegen seiner Anti-Kriegs-Elemente, aber viel mehr hält uns der Stoff einen Spiegel der unmenschlichen Welt vor, in der wir leben, in der man sich hinter netten Worten, hohen Rängen und Heucheleien verstecken kann. Immer wird von Liebe gesprochen: wir wollen Liebe senden, Liebe geben, Liebe empfangen. Dabei hasst diese Welt Liebe. Liebe geben wir maximal vor. Es handelt von der allgemeinen Aggression, die im Menschen steckt. Wir sind alle voller Tod, Angst, Leid und Aggression. In solch einer Welt lebt Woyzeck.

Wer ist Woyzeck?

Er ist ein hypersensibler Mensch, der von allen Institutionen, die ihn umgeben ausgepresst, und von allen Menschen erniedrigt wird. Seine Rolle im System ist die des Opfers. Alle anderen sehen in ihm das Ventil, wo sie ihre eigenen

Aggressionen auslassen können. Das sehe ich auch in der realen Welt: Wir kümmern uns nicht umeinander, wir wollen uns selbst stark fühlen, wie Gott, uns über andere erheben, andere erniedrigen.

Und obwohl Woyzeck erniedrigt und erdrückt wird, er knickt nie ein, weder physisch noch emotional. Er kämpft immer weiter, da ihn die Liebe zu Marie antreibt.

Doch Marie lässt sich auf eine Affäre mit dem Tambourmajor ein.

Marie will zu den „großen Damen“ gehören. Sie will Aufmerksamkeit erhalten, will sich weiblich fühlen. Marie führt ein hartes Leben. Sie ist ein Hafen für Woyzeck und sie kämpft für ihre Beziehung. Doch sie braucht auch Ruhe und Aufmerksamkeit. Und diese erhält sie vom Tambourmajor. Er ist die Essenz der verrottenden Gesellschaft. Unhöflich. Verwöhnt, nimmt sich, was er will.

Ist Maries Verhalten dann überhaupt nachvollziehbar?

Marie weiß, dass die Zeit vergeht. Ihr Leben wird sich nicht ändern und ihre Zukunft sieht nicht schön aus. Jetzt hat sie die Chance etwas aus ihrem Leben zu machen, der Tambourmajor ist eine Chance. Lieber bereut sie eine Entscheidung später im Leben als sich eine Chance entgehen zu lassen.

Woyzeck's Leben scheint ein Strudel zu sein, der ihn immer weiter hinunterzieht. Es scheint, der Mord ist die einzige, logische Konsequenz, um den Strudel zu durchbrechen.

Natürlich hätte Woyzeck nicht töten müssen. Natürlich muss er als Mörder betrachtet und verurteilt werden. Mit dem Mord an Marie tötet Woyzeck aber auch sich selbst. Es ist die Gesellschaft, die ihn zum Mörder macht, um sich für einen billigen Moment wie Gott zu fühlen. Es ist das Resultat vieler unterdrückender Worte, die Woyzeck zeitlebens erfährt. „So lange ich nett lächle, kann ich dich dabei verletzen.“ Menschen machen sich keine Vorstellung über die Konsequenzen ihrer Worte.

Welche eigenen Bedürfnisse befriedigen die Charaktere um Woyzeck herum? Warum wollen sie so sehr unterdrücken?

Nehmen wir als Beispiel den Hauptmann. Er klagt über Schmerzen und geht zum Arzt, um Hilfe zu erhalten. Der Arzt vermutet einen Herzinfarkt, etwas Körperliches. Viel wahrscheinlicher ist jedoch, dass der Hauptmann an einer posttraumatischen Belastungsstörung leidet und depressiv ist.

In dem Moment, in welchem Woyzeck den Raum betritt, scheint der Hauptmann wie neu geboren. Er vergisst alles, beginnt Woyzeck zu erniedrigen und fühlt sich dadurch kurzzeitig wie Gott und ist wieder gesund.

Wovon handelt Woyzeck deiner Meinung nach?

Woyzeck ist eine Liebes- und eine Lebensgeschichte. Es handelt von uns allen. Wir sollten alle versuchen, aufeinander aufzupassen und nicht noch mehr Opfer in der Gesellschaft generieren. Woyzeck steckt in uns allen.

Das Interview führte Rebekka Bareith.

Deutsche Bühne Ungarn

IMPRESSUM

Adresse

Garay tér 4., 7100, Szekszárd, Telefon: +36 74 316 533

Intendantin: **Katalin Lotz** - lotz@dbu.hu

Allgemeine Informationen: info@dbu.hu

Workshops und Theaterpädagogik an der DBU: theaterpaed@dbu.hu

Karten und Reservierungen: tickets@dbu.hu

Marketing: marketing@dbu.hu / +36 30 293 8416

Verwaltung: gpu@dbu.hu / +36 74 510 258

Über die DBU

Die Deutsche Bühne Ungarn (DBU) ist das einzige professionelle deutschsprachige Schauspielhaus in Ungarn. Es bietet der deutschen Minderheit, Deutschlernenden, Ausländer*innen aus dem deutschen Sprachraum und allen, die an deutschsprachiger Kultur interessiert sind, professionelle Theatervorstellungen in deutscher Sprache an.

Über den Träger

Die Deutsche Bühne Ungarn steht unter der Schirmherrschaft der Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen (LdU).

Die deutsche Minderheit (Ungarndeutschen) ist eine der größten Minderheiten des Landes. Ihr politisches und kulturelles Repräsentationsorgan ist die Landesselbstverwaltung der Ungarndeutschen. Die gesetzlichen Rahmen einhaltend verfolgt die LdU eine moderne Minderheitenpolitik.

Deutsche Bühne Ungarn Magyarországi Német Színház

IMPRESSUM / IMPRESSZUM

SOCIAL-MEDIA-KANÄLE KÖZÖSSÉGI MÉDIA CSATORNÁK

www.facebook.com/deutschebuehneungarn

www.instagram.com/dbungarn

DeutscheBühneUngarn

www.dbu.hu